III. évfolyam — Arad, 1888. Deczember 30. Vasárnap. — 353-ik szám.

Szerkesztőség: Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában. Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el. Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal: Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hova a hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmentve küldendők.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASAGI NAPI LAP.

Megjelen hétfőn és ünnepek után is.

Előfizetési árak:

helyben:		vidékre:	
1 évre	12.— frt	1 évre	14.— frt
fél évre	6.— frt	fél évre	7.— frt
1/4 évre	3.— frt	1/4 évre	3.50 frt
1 hóra	— frt	1 hóra	1.20 frt

Hirdetések dija: 5 hasábos petitsor egyszeri hirdetésnél 6 kr., minden következőnél 4 kr. Bélyegdij külön 30 kr. Nyilttér sora 15 krajczár.

A helyzet.

Bécs, deczember 28.

A sokféle válságos állapot a Balkánfélszigeten irányadó politikai köreink ünnepi hangulatát némi dérrel hintette be; de mégis nagyon távol vannak attól, hogy ama vulkanikus tájak legujabb eseményei miatt melancholicus pessimismusnak engedjék át magukat, vagy éppen cholerikus harag kitörések által ragadtassanak el. Itt bizonynyal szivesebben látják vala, ha Ausztria-Magyarország föltétlen barátai, Szerbia legmüveltebb elemei, a haladó párt tagjai találtak volna a lakosság kegyére és a szkupstinai választásoknál a helyett, hogy teljesen mellőztettek, mint sajnosan történt, némi sikert vivtak volna ki. Nem titkolják azon tagadhatlan tényt sem, hogy a radikálisoknál, kik a nagy szkupstinában tulnyomó többséggel birnak, a politikai érzék csak kissé, a nemzeti érzelem azonban annál izmosabban van kifejlődve és ennek folytán könnyen engedhetnek egy bizonyos ösztönszerü nyomásnak a törzsrokon Oroszország felé. Csakhogy ezzel szemben Milán királynak a kritikus órákban nagyra becsülendő erélyét, okosságát és szövetséghüségét birják erős ellensulyként s ezen felül arra is számithatni vélnek, hogy Oroszország, régibb, de még korántsem elavult megállapodások értelmében, Szerbia irányában minden esetben becsületes semlegességet fog követni s miként mi, szintén magukra a szerbekre bizza, hogy belső állami és kormányzási szerkezetüket rendbe hozzák.

Némely hirlapok senzacziós jelentéseit, hogy Milán király lemondani, s teret egyetlen fia és örököse anyjának átengedni szándékozik, itt egy pillanatig sem vették komolyan: Milán király mindenek előtt bátor, határozott s öntudatos férfiu; ő soha sem fog önkényt tágitni arról a helyről, melynek előbb nyomós értéket, európai jelentőséget adott, és hogy őt onnan kényszeritve távolitsák el, ahhoz a sötét üzelmek által vezérelt irigyeknek és gyülölőknek cselszövényei s merénylet-kisérletei még sem elég erősek.

A mi Romániát illeti, itt nem kicsinyli a jelenlegi kormány ellenfeleinek sem agitatorius serénységét, sem számát; ő nagy bizalmat helyeznek Carp ur államférfiui ügyességébe s egy kissé számitanak Károly királyra is, ki a „le roi régne, mais ne gouverne pas« tisztes elvet nagyon is askétailag respektálja, de döntő órában végre is egy szuverén „quos ego«-t kiáltana és családi összeköttetéseinek sulyát is érvényesitendi. Károly király Romániát bármely románnak kiszolgáltatja, kinek becsületes, hamisitatlan választásban ajándékozza oda a nép bizodalmát; de azt Oroszországnak átadni soha sem fogja.

Es Bulgária? A konzervativ miniszterek távozását a kabinetből ross omen-nek tartják, különösen mivel Načsevics volt az, ki Ferdinánd fejedelmet az országba és a trónra hozta. Másrészt azt mondják, hogy Stambulow és az övéi, kik maradnak, a tulajdonképeni »bétenoire«-jai Oroszországnak; igy hát a Szófiában történt változás semmiesetre sem válhatik Oroszország javára.

Mindezek szerint azt hiszik, hogy az általános helyzetet nem kell nagyon komornak tartani.

A konverzióról a „Bud. Corr.« legujabban a következőket jelenti: A magyar kölcsönkonverzió keresztülviteli módozatai felett az utolsó napokban Bécsben a Rothschild csoport tagjai behatóan tanácskozásokat tartottak, melyek pénteken értek véget. Minthogy a konvertalás nem csupán a pénzpiacz kedvező helyzetétől függ, de e mellett — miután a részben forgalomban levő kötvényeknek felmondásáról, illetve beváltásáról is van szó — a szelvények és a törlesztési huzások esedékességi terminusaira, valamint … határidőkre is tekintettel kell lenni, melyek a huzások után a beváltás számára meg vannak állapitva és végül arra is, hogy az állam lehetőleg csekély kamatveszteséget szenvedjen. — A művelet keresztülviteli módozatának megállapitásánál mindezen részleteket pontosan mérlegelték s ezekre vonatkozólag már végleges határozatokat hoztak. A kibocsátás árfolyamára és keltére nézve azonban magától érthetőleg csak az utolsó perczben fognak határozni. Miután a kormánynak a konverzióról szóló törvény értelmében 1889-ben törlesztési czélokra járadékot többé kiadnia nem szabad, a törlesztési quottáknak esetleg szükségessé váló fedezésére a Rothschild-csoport az uj kölcsönből mindenesetre át fog vinni megfelelő számu czimleteket.

Hadi hajóraj a Dunán és hadi kikötő Budapesten. Nagy fontossággal bir a „N. Fr. Presse" következő jelentése, melyet szó szerint közlünk: Sterneck b. tengerészeti főparancsnok már jóval ezelőtt értesült, hogy Románia egész csendben az Al-Dunára flottillát rendelt. A flottilla ez idő szerint egy nagyobb 1200 tonnás hadihajón kivül, mely tengeri járatra is alkalmas, nyolcz ágyunaszádból áll s állitólag vámszolgálatra rendeltetett ki. — A hajóraj kitünően van fölszerelve. — Az ágyunaszádok kiállitása és harczképessége versenyez a legjobb monitorokkal. — A tengerészeti főparancsnok arról is értesült, hogy a román kormány a hajórajt még más hadihajókkal akarja szaporitani. A berlini szerződés 52-ik czikke azonban megszabja, hogy a Vaskapu alatt hadihajóknak járniok tilos; a szerződés értelmében csakis könnyebb jármüvek közlekedhetnek, de csakis a folyamrendőri felügyelet és vámellenőrzés szempontjából. Tekintettel e körülményre, Sterneck báró tengernagy jelentést tett a hadügyminiszteriumnak, hangsulyozva a hátrányos strategiai helyzetet, melybe az osztrák-magyar monarchia konflagráczió esetén kerülhetne, ha egy idegen hatalom az Al-Dunán hadiflotta fölött rendelkezhetnék. A hadügyminiszterium csatlakozott Sterneck báró nézeteihez s értesitette az ügy állásáról a külügyminiszteriumot, mely a fontos ügyet a bukaresti osztrák-magyar követ utján barátságos uton megbeszélés tárgyává tette a román kormánynyal. A két kabinet közt a vélemények szivélyes modorban, barátságos uton cseréltettek ki s a dolgot az osztrák-magyar kormány nem bolygatta tovább, hódolván a felsőbb helyről nyilvánuló óhajnak, mely abban kulminált, hogy tekintettel az osztrák-magyar monarchia és Románia közt fennálló felette barátságos viszonyra, ne szorgalmazzák a kérdést a román kormánynál. Sterneck … memorandumot terjesztett elő, melyben kifejti, hogy ha a román kormánynak szabadságában áll az Al-Dunán hadihajókat tartani, az osztrák-magyar monarchia is kénytelen lesz saját védelmi érdeke szempontjából hadi flottillát küldeni az alsó folyamvidékre, különösen tekintettel a Vaskapu szabályozására, minek következtében a hadihajók egész a Felső Dunára eljuthatnának. Ez ujabb memorandum fölött folytatott eszmecsere arra a megállapodásra vezetett, hogy a Dunán az osztrák-magyar monarchia is állit fel hadi flottillát. Az utolsó napokban bizottság tanácskozott Budapesten és a flottilla számára hajógyár és kikötőhelyiséget keresett. Az előmunkálatok még nincsenek befejezve, de az már kétségtelen, hogy a legközelebbi delegáczióktól tetemes hitelt fognak kérni az emlitett czélra.

„Aradi Közlöny."

Magyarország modern államisága kezd a legszebb erejébe lépni.

A kizárólagos magyar állam a milyen erős ide benn, éppen annyira megnyerte már polgárjogát az európai nagy nemzetek tanácsában.

A hogy tudunk itthon erős kézzel minden államellenes kisérletet elfojtani, éppen ugy tudjuk meghallgattatni szavunkat a külügyek nagy követeléseiben.

Szent-István birodalmának koronája alig ült még hatalmasabb király fején, mint ma és a nép és a trón ura alig voltak olyannyira egyek — századok óta — mint most.

És államiságunk e szilárdságának s a nemzet erejének megalkotásában nagy része van a mai kormány bölcseségének és a ma kormányon lévő többségnek: a szabadelvü pártnak.

A Tisza Kálmán pártja: a nemzet pártja. A körülményeket számba vevő, a meggondoltsággal haladó és munkálkodó nemzeté.

Az ellenzék minden gáncsa, hallatlan személyeskedése és kiméletlen izgatása sem tudta az utat elzárni a ma folytatott s legopportunusabb politikától a nemzet szivéig.

Nagy s minduntalan váratlanul előálló nehézségekkel küzdött maga a kormány is tizennégy éven keresztül. Az állami berendezés rettenetes pénzügyi sulya, a külügyi helyzet éles aktualitása mindegyre felemelte Medusa fejét. Az utóbbi években a mai század … zácziója megmételyezte az ország tisztviselőinek slendriánjait és az állam, a megyék és városok vagyona, pénze itt-ott sikkasztók kezén veszett el. E kórságos kór mintha csak azért látszott volna idültté válni, hogy az általános hitet ingassa meg a nemzet megbizhatóságában. jövőjében.

De a szeplőtlen tisztaságu fej sok felé munkálva, sokfelé hozott megnyugvást. Tisza Kálmán pénzügyminisztersége a deficzit pusztulását kezdi maga után vonni, a külügyi helyzet sikerei arányban állanak a sulyos áldozatokkal, s a csalók és sikkasztók áldatlan üzelmeinek neki fog esni az állam kezében a kegyetlen darassoló és elpusztul a közhivatalok minden gaz-typusa, még pedig rövid időn. A legmunkásabb s missziójának élő kormánynak a keze verni és megsemmisiteni is elég erős lesz.

Ebben a hitben és meggyőződésben él a nemzet többsége a parlamenten belől ugy, mint azon kivül és ebben a hitben találja megnyugvását a kormány jövő intézkedéseivel szemben.

Hasztalan akar egyebet mondani bárminő mesterségesen készitett hangulatában az ellenzék, mert ő is nap-nap mellett tapasztalni kénytelen hogy csak a zászló becsületéért harczol.

Ez a közvélemény itélete ma Magyarországon és mi szerencséseknek érezzük magunkat, hogy továbbra is a nemzet többségének politikáját képviselhetjük.

És ezen elengedhetlen kitérés után: megnyitjuk az előfizetést az **„Aradi Közlöny" negyedik évfolyamára.**

Politikai állásunkra nézve maradunk a kik voltunk: a szabadelvü párt politikájának képviselői.

Meggyőződésünk és a nemzet zömének állásfoglalása tart meg e poziczióinkban melyben tántorithatlanul megmaradunk, a legnehezebb párt-harczok közepette is.

Vezérczikkeinket — rendes dolgozótársainkon kivül, — részben pártunk kitünőségei irják, habár a politikai irodalom bevett szokása szerint, …

Tárcsaközleményeink eredetisége és változatossága jövőben sem fog szenvedni, s a mit a tudomány, közélet és a müvészet tarkasága nyujt, lapunk e rovata igyekezni fog azt a lehetőségig visszaadni szórakoztató formájában.

Regényeink folyton bő változatosságban fogják lapunkban a szórakoztató elemet képviselni. Még januárban egy eredeti regényt kez-

---

Az „ARADI KÖZLONY" tárczája.

(Deczember 30.)

Falusi levél.

(A Körös völgyéből.)

Az „Aradi Közlöny" eredeti tárczája

Csak a napokban olvastam, hogy a fővárosi állatvédő egylet által egy fiatal leány kitüntetésben részesült. Az első pillanatban azt hittem, az én kis leányom az, mert ha valaki megérdemli az ilyen kitüntetést, hát ő bizonnyal azok közé tartozik.

Mióta az ég szürkés, ólomszint vett magára és a fákat addig rázogatta a hideg őszi szél, hogy most mind csupaszon meredeznek égfelé, meggyült az én bajom, de még annyira, hogy csak isten a megmondhatója. Mert ha már az is baj, hogy valakinek olyan lágy szive van, hogy az nem nézheti az emberi nyomort könnyek nélkül, menynyivel nagyobb baj az, ha olyan gyöngéd, vagy inkább gyönge, szivvel bir, hogy kétségbe esik még a kis madarak sorsán is. Az én kis leányomnak pedig ilyen a szive. Hiába erősitgetem, nem fog rajta. Állatvédő egyletet akar alakitani, ebben a kis mezővároskában is és addig is, mig ez létre jön, gyakorolja ő maga az egylet teendőit, olyan lelkiismerettel pusztitja az éléskamrámat, hogy valóban kétségbe kell esnem, nem jutok-e rosszabb sorsra egy kis éhező verébnél.

Nagy szakajtókkal lopdossa a tiszta buzát, a verebek számára. Asztalról, éléskamrából csent el a legjobb falatokat kóborló, gazdátlan ebek részére. Es pártfogásába vesz sarlóvá görbült, kiaszott házi macskákat.

Van itt nálunk egy nagy üres ház, tágas udvarral, melynek az idei télre nem akadt lakója. Ezt tehát berendezte az én … kkant állatok menhelyévé. …tokban összegyüjti az éhenhaló, végelgyengülésben sinlő, gazdátlan barmokat.

Csak a minapában történt, hogy siránkozó arczczal állitott be hozzám.

— Oh mamám, — szólt szomoruan — nem is képzeled, milyen állapotban találtam meg a Fehérék Hectorját. Már alig vonszolta a lábait, és nem birt ugatni kimerüléstől. Majd megfult, mikor az első darab kenyeret oda dobtam neki.

(Fehérék beköltöztek a városba és Hector kutya azóta bitangol az utczákon.)

— De hát édes kis leányom — mondom neki, — miként segitsek én rajtad?

— Hát engedd meg, hogy a hetes befütsön a Hectornak és a szakácsné főzzön neki egy jó fazék meleg lencsét.

— No ezt nem tehetem, — mondom leverten. — Lehetetlen, nem telik a nyugdijamból. Hanem megállj csak! Adok ned egy jó tanácsot: folyamodjál a fővárosi állatvédő egylethez. Azok most örököltek 50,000 forintot.

— Hát hogy kell azt? — kérdé Ilonka és arcza egyszerre felderült.

— Hát irj nekik egy szép, szivhez szóló levelet, — mondom neki, — ird le szegény, elhagyott vidéki állatok sorsát. Emlitsd meg benne az összefogdosott, kóborló cziczákat, kiknek már jártányi erejök is alig van. Ird le a kiéhezett kutyák sorsát, a kiknek bordája szinte összeborpadt az éhség miatt, s kik a legnagyobb nyomorban tengetik végső napjaikat. Emlitsd meg a Jóska kocsis szamarait, kik alig birják olykor a rájuk rakott nehéz terheket, s kik már rég megérdemelt nyugalomba vonulhatnának. Igen, emlitsd meg, miren szivet tépdeső látvány ez a két szamár, mikor itt megy el ablakod alatt és Jóska dögeti őket, hogy szinte vértanuvá avatja két csacsit. Es azoknak a számára nálak se egylet, se menhely. Pedig hány ilyen kiérdemült szamarat látunk napjainkban elcsammogni itt az ablak alatt! Csak ird le kérlek olyan szivrehatóan, hogy annak a sok városi embernek elfacsarodjék a szive bele. Mert hiában, a falusi emberek sokkal érzéketlenebbek. Itt ugy veszem észre, szinte meg edzette sziveiket a nyomor.

Inkább érdekli őket ő magok nyomorusága, mint az állatoké. De a fővárosban ezrivel teremnek a jószivek és ugy fakadozik bennök a könyörület, mint nálunk a rózsabimbó tavaszszal. Hanem valamely ujságba küld be, hogy kijöjjön nyomtatásban, mert ha magánlevélben irod, megtörténhetik, hogy el sem olvassák.

— Igen mamám, én ezt mind meg fogom irni, — szól Ilonka boldogan, — kérni fogom az egyletet, hogy abból az 50,000 forintból juttasson a vidéknek is. Mert csak gondolják meg, hogy itt is vannak éhező verebek, elgyengült ebek. és nyugalomba vágyó vén szamarak! Vagy azt hiszik talán, — csak a főváros kiváltsága, hogy ilyenekkel birjon? … Nem bizony, van ilyen nálunk is elég, és ezekre senkisem gondol. Mintha a vidéki állatoknak nem éppen ugy fájna a nélkülözés mint a városiaknak. Igen, kérni fogom, hogy épitsenek a számokra menedékházat, és tapintézetet. Vagy azt akarják, hogy össze szedjem és oda küldjem valamennyit? Ha igen, hát én meg … szem… te…

— Es a szegény, kis félig meztelen purdékat nem sajnálod? Hány árva, éhező megfagyott itt meg naponként a kapunk előtt. Ezeken nem esik meg a szived?

— Oh igen, hanem azok emberek, segitsenek magukon!

Mikor az én okos, jó szivü kis leányom igy gondolkozik, mért csodálkozzam azon, hogy akadt egy olyan emberbarát, a ki sok emberre nézve kivánatossá tette, hogy bár csak inkább baromma válnék.

Legalább én jó lélekkel állithatom, hogy mióta a Jóska kocsis meghallotta, hogy az ő két szamara nevében segélyt fognak kérni a fővárostól és talán meg is kapjuk, egész alázattal esedezett, hogy két szamár helyett jelentsünk be mindjárt hármat. Legalább igy talán az ő részére is jutni fog belőle valami.

Mi megigértük neki és meg is tesszük, Hátha igaza van a Jóskának?

Hajnalka.

Az aranyos klikk.

(Gaboriau regénye.)

Az „Aradi Közlöny" számára francziából forditotta: **W. Ph.**

(5. folytatás.)

— Az én számomra már nem volt jövő, uram, mikor a haláltól menedéket kivántam . . .

— De mégis . . .

— Oh, uram, ne igyekezzék engem meggyőzni, a mit tettem, azt tennem kellett. Éreztem, hogy életem elhagy, s csak megröviditeni akartam a gyötrelmeket . . Három napja, hogy nem ettem semmit, mikor itt a szenet meggyujtottam . . . Es hogy ezt a szenet megszerezzem magamnak, álnoksághoz folyamodtam, megcsaltam a kereskedőnét, a ki hitelbe adta nekem . . . Oh! pedig az isten tudja, hogy nem a bátorság hiányzott nálam! . . Minő örömmel és minő szivvel dolgoztam volna a legdurvább munkákon! De tudtam én, hol és hogyan szerezhetek magamnak munkát? . . . Százszor is könyörögtem Chevassat asszonynak, hogy szerezzen nekem, de ő mindig gunyolódott velem, és mikor kérelmemhez ragaszkodtam, azt mondá . . .

A fiatal leány félbeszakitá beszédjét és mély pir boritotta el arczát. Nem merte ismételni azt, a mit a portásné neki mondott. De olyan hangon, mely női méltóságának egész boszuját és megsértett szemérmét fejezte ki, mondá:

— Oh! ez asszony aljas egy teremtés!

Hogy mire volt képes Chevassat asszony, azt az öreg zsibárus jól sejthette.

Nagyon is jól kitalálta, minő tanácsokkal válaszolhatott ezen szerencsétlen husz éves leánynak, a ki kétségbeesésében hozzá fordult.

Azonban oly káromkodás csuszott ki száján, mi a tisztességes portásnét valószinüleg nagyon bámulatba ejtette volna de élénken válaszolt:

— Elég, kisasszony kérem. Hát nem tudom én azt, a mit szenvedett? En is közelről láttam a nyomort. Nagyon is megértettem az ön ma esteli elhatározását. Hogy ne hagyná el az ember önönmagát, ha mindenki és minden elhagyják őt? . . . De most, ez órában, midőn a helyzet már megváltozott, már nem értem többé az ön kétségbeesését.

— Oh uram, miben változott meg a helyzet? . . .

— Hogyan, miben? . . . Hát nem vagyok-e én itt? Hogyan, miután oly szerencsés voltam idejekorán az ön segitségére jöhetni, én önt elhagynám? Es ugyan szép lenne! Nem, nem, fiatal leány, nyugodjék békében, én vigyázok, a nyomor nem fog többé közeledni. Önnek szüksége van védőre tanácsadóra, itt vagyok én, helyt állok. Es ha önnek vannak ellenségei, jaj nekik! Nos, mosolyogjon ön a jobb napoknak, mik ön előtt vannak.

De a fiatal leány nem mosolygott; a megdöbbenés, szinte a rémület tükröződött vissza arczán.

A szegény fiatal leány igyekezett áthatni az öreg zsibárus gondolatain s makacs tekintetet vetett reá.

Ravinet papa pedig kétségbeesett ékesszólásának csekély eredményén.

— Ön talán kétkedik igéreteimben? — kérdé.

Henriette fejét rázta s nyomatékosan ejtett ki minden egyes szót, hogy annak minél nagyobb értéket kölcsönözzön.

— Bocsásson meg, uram, — szólt, én nem kétkedem . . . Csak azon töröm a fejem, hogy jutok én az ön nagylelkü védelméhez, s mit ön nekem felajánl.

Karjait égnek emelve, Ravinet papa mind több meglepetést szinlelt, mint a mennyit érzett valóban.

— Oh istenem! — szakitá félbe — ő gyanusitja szándékaimat.

— Uram . . .

— És mit félhet tőlem! Öreg vagyok, ön egy gyermek, én segitségére jövök önnek, nem természetes e ez és egyszerü?!

A leány hallgatott s az öreg egy perczig gondolatokba merült, mintha ezen ellenszegülés okát keresné. Egyszerre homlokára csapva, mondá:

— Megvan! Chevassatné bizonyára be-

dünk meg **Márki Gabriellától**, kinek kedves és vonzó irályát annyira megszerette lapunk közönsége.

Közgazdasági rovatunk friss erőkkel szaporodva fogja Arad- és Csanádmegyék gazdasági viszonyait tárgyalni és megvitatni, nem feledkezve meg olykor az általános gazdasági helyzetnek az ismertetéséről se.

Ujdonsági rovatunk hü tükre lesz Arad- és Csanádmegyék társadalmi életének és a mig jövőre is gyorsan értesitünk, igyekezni fogunk mindig a jóizlés szolgálatába szegődni, a mi azonban nem zárja ki azt, hogy megbélyegezni való esetekkel szemben az erélyes visszautasitás és megróvás hangját használjuk.

Táviratainak igénybevételét fenntartjuk és nagyobb eseteknél nem fogunk áldozatot sem kimélni.

Mint hirlap, a nagy közönség igaz érdekeinek szolgálatában fogjuk tehát kötelességünket találni.

A közönség érdekeit védeni és azokért támadni, ha a méltányosság ugy hozza magával.

Maradjon ez jelszavunk, a melyben felhivjuk és kérjük az „Aradi Közlöny" közönségét, hogy lapunkat támogatni és terjeszteni sziveskedjék.

Arad, 1888. deczember 20.

Az „Aradi Közlöny" szerkesztősége.

Az „Aradi Közlöny", mint az egyedüli aradi politikai napilap, mely **hétfőn reggel is** megjelenik, január elsején: negyedik évfolyamába lép.

Alólirott kiadóhivatal a lap érdekében az uj évfolyamban is meghozza a szükséges anyagi áldozatokat és igyekezni fog, hogy a lap kiállitása és pontos expediálása semmi kivánni valót ne hagyjon fenn.

Bizalommal fordulunk tehát az „Aradi Közlöny" közönségéhez és kérjük az előfizetések mielőbbi megujitását.

Az

„ARADI KÖZLÖNY"

(Megjelen mindennap)

Előfizetési feltételei.

Helyben házhoz hordva:

Egy évre	12 frt — kr
Fél évre	6 „ — „
Negyed évre	3 „ — „
Egy hóra	1 „ — „

Vidékre szétküldve:

Egy évre	14 frt — kr
Fél évre	7 „ — „
Negyed évre	3 „ 50 „
Egy hóra	[illegible] „ 20 „

Felkérjük egyuttal lapunk azon előfizetőit, kiknek előfizetése decz. végén lejár, hogy az előfizetést mielőbb megtenni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

Az „Aradi Közlöny" kiadóhivatala.

KÜLFÖLD.

Orosz tüntetések Natália mellett. A félhivatalos »Journal de St. Petersbourg" a következőket irja Natália fogadtatásáról Odesszában: A királynét, a vasuti indóházban városunk kitünőségei és nagyszámu közönség várták. Midőn a szerb királyné ő felsége kiszállt a vasuti kocsiból, a főkormányzó nagyszerü virágbokrétát nyujtott át neki, igy szólván: „Üdvözlöm felségedet Odesszába érkeztekor, a melynek lakossága a legélénkebb és legszivélyesebb rokonszenvvel viseltetik mind az iránt, a mi felségednek drága." A közönség a királynét a legnagyobb lelkesedéssel üdvözlé. A kiáltások: „Hurrah« és „Eljen Szerbia királynéja," (ez utóbbi szerb nyelven) mindenfelől visszhangoztak. Egyik jelenlévő orosz nyelven kiáltá: „Eljen Natália, Szerb királynéja!" és e szavakat menydörgésszerü visszhang követé. A polgármester a királynénak kenyeret és sót nyujtott át, üdvözölve őt a városi hatóság nevében. Több hölgy virágbokrétát nyujtott át a szerb királyné ő felségének. Az odesszai szláv jótékonysági egyesület elnöke a következő beszédet intézte a királynéhoz. „Asszonyom, az odesszai szláv jótékonysági egyesület nevében van szerencsém önt üdvözölni Odessza városában, melynek ön szülöttje, s mely drága az ön szivének. — Az ön személyében, Asszonyom, mi nemcsak a szerb nép fejedelemnőjét, vallásbeli társunkat és a városunkbeli hölgyet üdvözöljük, de a mi egyesületünknek tiszteletbeli tagját is. Önnek, ősi szokás szerint, kenyeret és sót nyujtva, mint a virágzásnak és az ön magas személye iránti mély tiszteletünknek jelvényeit, — mi mindnyájan, a legnagyobbtól kezdve a legkisebbig, őszintén óhajtjuk, hogy a mindenható tartsa fenn erőit, s hogy az ő karja védje meg önt minden bajtól mindenkoron. — Megemlitendő még a „Times" azon hire, hogy Ignatieff tábornok inkognito Jultába utazott, a hol találkozik Natáliával.

Változások a szerb alkotmánytervezeten. Az alkotmány reviziójára kiküldött nagy bizottság a szükebb körü bizottság által megállapitott tervezeten több változtatást tett, melyekből a következőket közöljük: A tervezetbe, mint 15. czikk e határozatok vétettek fel: »Tisztán politikai bünténységeknél a halálbüntetés eltöröltetik. Kivételt csakis az uralkodó személye vagy a királyi ház tagjai ellen elkövetett merényleti kisérletek képeznek, ha azokra a fennálló büntetőtörvénykönyv szerint halállal való büntetés van kiszabva. Hasonlóképen kivételt képeznek amaz esetek is, a melyeknél a politikai bűntény közönséges büntenynyel halmozódik s az utóbbira a büntetőtörvénykönyv odavágó határozatai értelmében halálbüntetés van kiszabva, végül ama bűntények, a melyekre a katonai büntetőtörvény halálbüntetést mér.« — A 43. czikk igy hangzott: A királyi ház összes tagjai alá vannak vetve az Obrenovics-dinasztia házrend-szabályzatainak és kötelesek a király ama rendeleteinek engedelmeskedni, melyeket ama szabályzat értelmében kiad. E helyett a 44-ik czikk jelenleg ekkép hangzik: „A trón[illegible] *jal a király engedélye nélkül nem köthetnek házasságot.«*

LEGUJABB POSTA.

— **Berlinből** értesitik a »Pester Correspondenz«-et, hogy ott már január hónapra várják a czár ideérkeztét és hogy reménylik, miszerint Ferencz József császár és király Sándor czárral egyidejüleg fog a német birodalom fővárosában tartózkodni.

— **A boulangeristák** elhatározták, hogy a választási küzdelmet nem annyira gyülések, mint falragaszok, kiáltványok és az ujságok utján fogják vezetni. Attól félnek, hogy ha Boulanger valamelyik gyülésen megjelennék, nem hagyná el a gyülés helyét élve. A blanquisták Protot, a kommunista volt igazságügyminisztert állitják fel jelöltül.

NAPTÁR.

December 30. Vasárnap. Rom. kathol. naptár: A. Dávid. Prot. naptár: A. Dávid k. Görög-orosz naptár (deczember 18.) B. Sebestyén. Nap kél 7 óra 51 perczkor, nyugszik 4 óra 13 perczkor.

— A „Kölcsey-Egyesület" könyvtára nyitva van kedden és szombaton délután 3—4-ig, pénteken délelőtt 11 és 12 óra között.

HIREK.

ARAD ÉS VIDÉKE.

— Az „Aradi Közlöny" és a „Neue Arader Zeitung" kiadóhivatala az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában van, a hol az előfizetési és hirdetési dijak kizárólag fizetendők.

— **Sylveszteri és ujévi isteni tiszteletek.** Az aradi egyházi hatóságok az 6 év utolsó és az ujév első napján tartandó isteni tiszteletek és szertartások sorrendjét a következőkép állapitották meg:

A minoriták templomában hétfőn délután 5 órakor hálaadó isteni tisztelet tartatik, mely után szent beszéd lesz.

Ujév első napján ugyanazon sorrendben tartatnak meg a szertartások mint karácsony első napján. Reggel 8 órakor kis mise, fél 9-kor magyar egyházi szentbeszéd, fél 10 órakor pedig német egyházi szentbeszéd tartatik.

A ref. templomban hétfőn délután 2 órakor tartatik meg az év utolsó isteni tisztelete, mely alkalommal Csécsi Imre segédlelkész imádkozik és tart szent beszédet.

Ujév első napján délelőtt 10 órakor lesz az isteni tisztelet, mely alkalommal szintén Csécsi Imre mond egyházi szent beszédet. Délután 3 órakor is teljes istenitisztelet lesz.

Az ágostai templomban hétfőn délután 5 órakor és ujév első napján délelőtt 10 órakor fog az isteni tisztelet megtartatni. Ujév első napján az isteni tisztelet után offertorium tartatik.

— **Az EMKE aradi örökös és alapitó tagjai.** Örökös tag: Arad-csanádi vasuttársaság igazgatósága. Alapitó tagok: Aradváros közönsége, Vásárhelyi Béla, Boros Béni, Hegedüs László, Aradvidéki tisztviselői-egylet, Kir. főgymnázium és állami főreáliskola tanári testülete, Kir. főgymnázium és állami főreáliskola Petőfi önképző köre, Kölcsey-Egyesület, Állami [illegible] takarékpénztár (300 frttal), Aradmegyei takarékpénztár (200 frttal), Aradi ipartestület, Aradi hadastyán-egylet, Aradi izraelita hitközség, Aradi Lloyd társulat, Csermői kaszinó, Kisjenői takarékpénztár.

— **EMKE-bál.** Az EMKE bál iránt nemcsak a városban, hanem a megye minden részében igen nagy az érdeklődés. Számos kérdezősködés érkezett már is a bál napjára és a meghivókra nézve. A bál napja február hó 9. A meghivókat január hó első felében küldi szét a rendezőbizottság. A bizottság január hó első napjaiban tart fontos ügyek megbeszélése végett gyülést. A *férfi* rendező-bizottság tag*jai megválasztatásukról* az első gyülésre való meghivás alkalmával kapnak külön értesitést.

— **Az ujévi üdvözletek megváltása.** II-ik kimutatás az ujévi üdvözleteknek az árvaházalap javára történt megváltásáról. A gáji alkapitányság 19. számu ivén: Neumann testvérek 10 frt, Első aradi gyártelep részvénytársaság 3 frt, Spadi János 1 frt, Kremer Fáni 20 kr, Markovits M. 50 kr, Kovács István 20 kr, Khudy József 50 kr, Fink József 50 kr, Kohn László 1 frt, Dani János 30 kr, Madarász Antal 2 frt, összesen 19 forint 20 krajczár.

— **Az aradi árvaházért!** Felhivás Arad sz. kir. város közönségéhez. A város közönségének áldozatkészségéből összegyült jótékony adományokból a régóta nélkülözött árvaház 1889-ik évben fel fog épülni s társadalmunk legszerencsétlenebbjei, a szülőtlen árvák hajlékot fognak találni, melyben gondos ápolás és nevelés mellett a haza hasznos polgáraivá képeztetnek. A jelenleg rendelkezésre álló árvaházalapot az épitkezési kiadások nagy részben kimeritendik. Az alapnak folytonos gyarapitásáról kell gondoskodnunk, hogy a felszerelési kiadásokat fedezhessük. Igen sokan vannak városunkban, akik állásuknál s egyéb összeköttetéseiknél fogva jelentékenyebb összegeket költenek el a csakhamar feledésbe menő ujévi gratulácziókra. Kedvesebben az ég előtt, [illegible] a társadalom előtt ujévi [illegible] lést nem gyakorolhatunk, mintha azon [illegible] szeget, melyet ily czimen kiadni szoktunk, azon szerencsétlenekre forditjuk, kik nélkülözik a szülőket, kik mint vagyontalan [illegible] tehetetlen árvak a felebaráti szeretet és kegyesség igénybevételére vannak szorulva. Hatósági engedélyt nyertünk arra nézve, hogy az aradvárosi árvaház alapjának növelésére ujévi üdvözletek megváltása czimén adományokat fogadhassunk el s e czélra aláirási iveket nyithassunk. Arad város lelkes közönsége, mely rövid idő alatt lehetővé tette az[illegible], hogy [illegible] és igényeinek megfelelő [illegible] épitteszék, bizony[illegible] is gyakorolni fogja azon jótékonyságát, melyet az árvaházban elhelyezendő szerencsétlen árvák fentartása és neveltetése igénybe veend. Felhivjuk tehát Aradváros t. polgárait, felhivunk minden emberbarátot, hogy a megnevezett helyiségekben kitett iveken ujévi üdvözlések megváltása czimén az Arad városi árvaházalap gyarapitására, nevük beirásával a megváltási összeget bejegyezni és a kegyadományt azon helyiség tulajdonosának vagy megbizottjának, kinél ez aláirási iv elhelyezve van, átadni sziveskedjenek. Ivek lesznek kitéve a polgármesteri, a főkapitányi hivatalokban, a Casinó s Lloyd helyiségekben, a helybeli 4 pénzintézetben, az ipartestületnél és Bettelheim testvérek üzletében. A megváltási összeg az adakozó nevével együtt a helybeli lapokban közöltetni fog. Arad, 1888. decz. 22. Salacz Gyula, polgármester, árvaház bizottság elnöke.

— **EMKE.** A pankotai kaszinó igazgatósága perselyt kért az EMKE aradvárosi és megyei fiók elnökégétől. Perselyt (kicsit vagy nagyot) minden kaszinónak és társkörnek a megye bármely részébe készséggel küld az elnökség.

— **Az ujévi üdvözletek és a két krajczáros levéljegyek.** Olvasóikat figyelmeztetjük azon körülményre, hogy az ujévi üdvözlet gyanánt feladott két krajczáros levéljegygyel bérmentesitett névjegyek csak akkor tekinthetők nyomtatványoknak s szállittathatnak fenti dij mellett, ha azokban semmi kézirás, még a szokásos b. u. é. k. vagyp. t. sem fordul elő. Ha a nyitott boritékban feladott névjegyeken kézirás foglaltatik, ezek mint közönséges levelek kezeltetnek, s utánuk a hiányzó dij kétszeresen szedetik be.

— **Institóris Kálmán** városi főjegyző — mint részvéttel értesülünk — már egy hét óta az ágyat őrizni kénytelen.

— **Áthelyeztettek a honvédséghez.** Tiz évi szolgálat után a közös hadseregtől a honvédséghez áthelyeztettek a következő tartalékos tisztek: Szende Izidor dr. hadnagy a 23. gyalogféldandárhoz Nagy-Szebenbe, Plopu György dr. és Isekutz Marczell dr. hadnagyok a 6. gyalogféldandárhoz Szabadkára; Pfeifferkorn és Hödl hadnagyok a 8. gyalog féldandárhoz Lugosra.

— **Az aradi tornaegyesület választmánya** ma délelőtt 11 órakor a lyczeumi tornacsarnokban rendkivüli ülést tart, melyre a választmány t. cz. tagjai meghivatnak. Kelt Aradon, 1888. évi deczember hó 30-án. — Robitsek Gusztáv elnök.

— **Uj vasut.** Az aradi és csanádi egyesült vasutak borosjenő-csermői uj vonala — mint már emlitettük — a közelebbi napokban átadatik a forgalomnak. A menetrend a következőkép állapittatott meg: Aradról indul 6 óra 36 percz reggel, Borosjenőről indul 10 óra 20 percz és Csermőre érkezik 11 óra 20 percz délelőtt. — Csermőről indul 2 órakor délután, Borosjenőre érkezik 3 órakor délután és Aradra 6 óra 46 percz este. [illegible] waggonok lesznek a közönség rendelkezésére.

— **A „Jószív" egyesület** igazgató választmánya [illegible]éken délután Budapesten Tisza Kálmánné Degenfeld Ilona elnöklete alatt tartott ülésén Békés, B.-Csaba és Mező-Berény árvizkárosult szegényebb lakói részére összesen 20,430 frtnyi kölcsönt szavazott meg 3%-ra.

— **A D[illegible]sch Berat** által Arad városának adományozott sznórakodó helyből az 1888-ik évi második felében 81 frt folyt be az árvaházalap javára.

— **Az ipartestületi békéltető bizottság tagjainak választása.** Az 1884. XVII. t. cz. 141. §-a értelmében alakult békéltető-bizottság alapszabályai 3. §-a értelmében a bizottság [illegible] rendes és 6 póttagjának a helyben alkalmazott iparossegédek közül leendő választása 1888. deczember 30-án, vasárnap délelőtt 10 órakor fog az ipartestületi ház földszinti tanácskozó termében megejtetni, arra ezennel az összes, helyben alkalmazott kézműiparossegédeket meghivom. A cselekvő és szenvedő választképességgel biró segédek névjegyzéke 1888. deczember 24-ikéig az ipartestület irodájában kifüggesztve tartatik s a jegyzékből netalán kimaradt segéd felvételét [illegible] irásban kérelmezheti. — Aradon, 1888. deczember 10-én. Nyáry Bela, [illegible] alkapitány, iparhatósági biztos.

— **A gazdák és iparosok általános hitelszövetkezetének aradi fióktelepe** f. decz. 26-án megalakult. Tekintettel arra, hogy a részjegyek befizetése már 1889. január hóban megkezdődik, figyelmeztetnek mindazok, kik a szövetkezetbe belépni óhajtanak, hogy részjegyek aláirása még mindig eszközölhető E. Illés Lászlónál, mint a szövetkezet alelnökénél az ipartestület hivatalos helyiségében mindenkor a délelőtti órákban. Niedermayer Tóbiás, titkár.

— **A vasuti értékjegyfüzetek érvényessége.** A f. évben kiadott értékjegyfüzetek a [illegible] menetjegy iroda értesitése szerint nem [illegible] f. hó 31-ig, hanem jövő év junius 6 végéig, a jövő évben kiadottak pedig ugyancsak jövő év deczember hó 31-ig s mit [illegible] nem csupán egy személy, hanem az értékjegy füzet tulajdonosa családja és cselédei [illegible] is érvényesek. Egyszersmind érdekes, hogy miután a magyar nyugati vasut magyar része jövő évi január 1[illegible] magy. kir. államvasutak üzletvezetősége alatt áll, a bérletjegyek nevezett vasut vonalaira is kiállittatnak. A bérletjegyek az aradvárosi irodában is rendelhetők, s ugyanott a lejárt bérletjegyek után járó óvadékok visszafizettetnek.

— **Adomány.** A Sylveszter-asztaltársaság 10 frtot adományozott az árvaházalap javára.

— **Közgyülés.** Az „Arad kereskedő ifjusága testülata" 1889. január hó 13-án d. u. [illegible] órakor a társulat helyiségében (király-kávéház I. emelet) tartja rendes évi közgyülését. Tárgysorozat: 1. Az elnökség évi jelentése 1888-ról. 2. A számvizsgáló-bizottság jelentése. 3 Inditványok. 4. A titkár választása.

— **A Herkulesfürdő bérlete** kérdésében a temesi takarékpénztár csütörtökön rendkivüli közgyülést tartott. A napirend egyetlen pontját a 77. § módositásának kérdése képezte. Ez a módositás szükségessé vált, hogy a takarékpénztár igazgatósága végleg megköthesse a szerződést a magyar kormánynyal a Herkulesfürdő bérbevételét illetőleg. Eredetileg következőleg hangzott a paragrafus: „77. §. A takarékpénztár kölcsönöz telekkönyvezett földbirtokokra, házakra s egyébb telekkönyvezett ingatlanokra, tehermentes értékük felerésze erejéig, továbbá vásárolt engedmény utján a jelzálog megterhelését illetőleg itt megállapitott szabály szoros megtartása mellett jelzálogilag bekebelezett magán kötvényeket. Jelzálogkölcsön iránti kérvények az igazgatóság által a társasági ügyész meghallgatása mellett megvizsgáltatnak és beadási sorozatuk szerint elintéztetnek; a jelzálogkölcsön üzletnél követendő eljárás az igazgatóság által meghatározandó ügyrend utján szabályoztatik. A módositás, illetve kiegészités a következőkre terjed ki: »A takarékpénztár továbbá jogositva van, adott kölcsönök biztositására haszonbéri szerződéseket kötni, haszonbérleteket saját költségére, saját közegei által kezelni." Ezt a módositást a közgyülés egyhangulag elfogadta el. Ezen felül köszönetet szavaztak Nikolics Fedor báró elnöknek az ezen ügyben kifejtett sikeres működéseért.

— **A temesvári főreáliskola tanári kara** ujabb gyász érte: Karnay Lajos, bölcsészet, s a magyar és német nyelv tanára hosszabb betegeskedés után, mely alatt azonban tanári hivatásának egész az ünnepekig megfelelt, csütörtökön este életének 47-ik évében meghalt, özvegyet és 4 kiskoru gyermeket hagyva hátra.

— **Köszönetnyilvánitás.** Libermann nővérek két szegény sorsu leányka számára ez évben is több ruhadarabból álló, általuk készitett uj öltönyt ajándékoztak. Mely becses adományokért a nemes keblü nővéreknek e szegény sorsu tanulók nevében köszönetét nyilvánitja — Gellér János, igazgató-tanitó.

— **Erdőtisztek kinevezése.** A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter kinevezte: erdészjelöltekké a következő I. oszt. erdőgyakornokokat: Plech Józsefet a lugosi erdőigazgatósághoz és Bodor Gyulát a lippai főerdőhivatalhoz; I. oszt. erdőgyakornokká a következő II. oszt. erdőgyakornokokat: Rörich Mártont a lippai főerdőhivatalhoz, Gábor Sándort és Ferencsik Ödönt a lugosi erdőigazgatósághoz. Mussnay Gézát a lippai főerdőhivatalhoz. Apáthy Lászlót az orsovai erdőhivatalhoz, Pál Tamást a lugosi erdőigatósághoz; II. oszt. erdőgyakornokká Szabó Józsefet a lugosi erdőigazgatósághoz.

HAZÁNK ÉS A FŐVAROS.

— **Hajós József,** az első hazai takarékpénztár egyik nagyérdemü alapitója, és évek hosszu során át vezetője, kinek [illegible] való intézet nagy mértékben köszöni virulását, pénteken befejezte tevékeny életét. Az érdemekben megőszült férfiu hosszu időn át elnöke volt az első hazai takarékpénztárnak, melynek fejlesztése és virágzásra emelése körül feledhetetlen érdemei vannak. A Fáy András kezdeményezésére alapitott intézet jótékony működésének nagyobb arányokra való emelkedése Hajós József nevéhez füződik. Nagyrészt az ő fáradhatatlan buzgalmának köszönheti az intézet mai virágzását és a kimagasló helyet, melyet a pénzvilágban s a magyar hitelszervezetben elfoglal. E mellett mint az országos [illegible] egyesület alelnöke, az első magyar általános biztositótársaság igazgatója és [illegible], Erzsébet-gőzmalom igazgatósági elnöke fejtett ki sokoldalu és fáradhatatlan munkásságot, mely még a legutóbbi időkben sem lankadt. De nem csak a gyakorlati téren működött. Egykor a gazdasági eszmék és törekvések terjesztése érdekében irodalmilag is sokat fáradozott. Halálát az első hazai takarékpénztár, a vármegyeház, az első magyar biztositó társaság, az orsz. gazd. egyesület épületeiből gyászlobogó hirdeti. Az elmult nyarat Balaton Füreden és Dömsödön töltötte Hajós József, honnan október elején tért vissza a fővárosba. Itt előrehaladott korával járó gyengesége annyira erőt vett rajta, hogy többé nem hagyhatta el a szobát. Dr. Kétly egyetemi tanár látogatta s igyekezett pótolni fogyó életerejét. De nem sikerült, mert Hajós ereje napról-napra hanyatlott, a nélkül azonban, hogy a beteg valami fájdalmat érzett volna. Végre péntekről éjjel végelgyengülésben csendesen elhunyt, életének hetvenedik évében. A takarékpénztár igazgatása körül szerzett érdemeiért Ő Felsége már régebben kir. tanácsossá nevezte ki. Holttestét a pestmegyei Dömsödre szállitják, hol a családi sirboltban helyezik örök nyugalomra.

— **A magyar irók segélyegylete** ez idén rendes évi segélyben ötvenhárom felet részesite (agg irókat, elhunytak özvegyeit s árváit,) összesen 10,030 forintban. Az ez folytán a létszámból, hála istennek, egy sem halálozott el s igy ezek a jövő évre is mind évi segélyt kapnak. Sőt mivel az egylet alaptőkéje ez idén jelentékenyen gyarapodott, az 1889-ki évi segélyzettek számát az egyleti elöljáróság fölemelte ötvenhétre. A jövő évi költségvetésben a rendes kiadás 12,090 frtra megy.

— **Rövid hirek.** Mátyás király kolozsvári szobrara az első iv már visszaérkezett, s azon Kemény Kálman báró 1200 frtot irt alá. — Visegrádon nagy örömmel fogadták a hirt, hogy [illegible] király a visegrádi erdőket a maga számára tartotta fenn vadászterületül s igy jövőre ő felsége többször meg fogja e tájat látogatni. — A brassói ref. egyház-

---

szélt önnek rólam . . . Oh, a kigyónyelvü, összetiporom őt egy nap. Legyen őszinte, gyermekem; mit mondott az az álnok asszony?

A zsibárus *legalább* egy szót remélt: várt . . . Semmi.

Végre visszafojtott hévvel és váratlan modorban mondá:

— Nos hát, ismételni fogom én önnek, hogy az a vén *semmirekellő* mit mondott önnek. Azt mondotta önnek, hogy Ravinet papa egy kétes és veszélyes személy, a ki a sötétségben mindennemü ismeretlen és bevallhatlan kereskedelmet üz . . . Azt mondotta önnek, hogy ez a vén ember egy uzsorás fajta minden hit és törvény nélkül, minden egyéb erkölcs nélkül, mint a nyereség mindennel és mindenkivel üzérkedve, elárusitva az emberek izlése szerint régi vasat vagy kasmirokat, elzálogositva a férfiak tehetségeit és az asszonyok szépségét. Végre azt mondhatta önnek, hogy egy asszonyra nézve nagy szerencse, ha védelmembe veszem, ön pedig megértette, hogy ez gyalázat volna!

Az öreg megállott, hogy a fiatal leánynak időt engedjen valami itéletet formálni és nyugodtabb hangon folytatá:

— Tegyük *fel*, hogy [illegible] Ravinet papa a [illegible]ről Chevassatné beszélt, [illegible] . . . Van azonban egy másik, a kit kevesen ismernek, kit bizonyos szerencsétlenség mélyen meghat, ez az, a ki önnek felajánlja szolgálatát.

Nincsen kitünőbb taktika annál, mikor az ember először rosz sajátságait sorolja fel, sőt még oly bünökkel is vádolja magát, miket nem követett el, hogy aztán szavának teltétlenül higyjenek, mikor bizonyos jó tulajdonokkal dicsekszik, melyekkel bir, vagy birni óhajtana.

Ha az öreg úgy számitott, akkor tökéletesen kudarczot vallott, Henriette kisasszony jéghideg maradt.

— Higyje el uram, — szólt — hogy hálás vagyok [illegible], az erőlködésért, mit meg[illegible]itatásomért kifejt . . .

A jó öreg egy bosszankodó mozdulatot tett.

— Egy szóval, ön visszautasitja ajánlatomat, mert nem találok közönséges okot igazolásul . . . Azonban, mit mondjak önnek [illegible] Tegye fel, hogy van egy leányom, a ki elszökött, hogy nem tudom, mi történt vele és hogy az ő emlékeért szeretném önt védelmembe venni . . . Nem mondhattam magamban, hogy talán ő is ugy mint ön, az inség nyomorával küzd, elhagyatva kedvesétől.

E szavakra a fiatal leány elsápadt és felegyenesedett párnáin, félbeszakitá a beszélőt.

— Ön téved, uram. Nagyon *jól* tudom hogy helyzetem igazol *mindenféle* gyanut, nekem azonban nincsen kedvesem.

— Hiszek önnek, kisasszony, — felelt amaz — esküszöm, hogy hiszek . . . De ha igy áll a dolog, miként van ön itt, kitéve a legvégső nyomornak?

Ravinet papa végre megtalálta az igazi szót. A fiatal leány megindult, két égő köny hullott alá szemeiből.

— Vannak titkok, — mormogá — miket felderiteni nem szabad.

— Még élete és becsülete védelméből sem?

— Igen.

— De mégis . . .

— Oh, ne ostromoljon, uram.

Ha Henriette kisasszony ismeri az öreg zsibárust, akkor kiolvassa megelégedését a tekintetből, mit reá szegzett.

Az előbb kétségbe volt esve, hogy nem fog megtudni semmit; ezuttal biztos volt az eredményről.

Elérkezettnek is látta a perczet a döntő csapásra.

— Megkisértettem bizalmát kierőszakolni, kisasszony, — szólott, — bevallom, — de csakis az ön iránti érdeklődés vezényelt. Ha a dolog másképpen állana, kihöz fordultam volna-e, mikor csak szétszakitanom kellett egy vékony papirost és tudására jutottam volna annak, a mit öntől kérek?

A szerencsétlen leány nem volt képes, egy könyet visszafojtani.

— Leveleim!

— Nálam vannak.

— Oh! tehát ez az oka annak, hogy az engem ápoló nők sehogy se tudták megtalálni.

— El akartam őket vonni az itt levő emberek kiváncsisága elől.

— És — ön nem bontotta fel azokat?

Minden felelet helyett Ravinet papa kivette zsebéből a két levelet és egy szép mozdulattal az igazságtalanul gyanusitott ártatlanság mozdulatával az ágyra tette.

— Köszönöm uram, — szólt Henriette.

(Folytatása következik.)

község elhatározta, hogy uj templomot épittet; az ügy előkészitésére bizottságot küldtek ki. — Nagy-Hegyesen e napokban egy kóbor farkas betört a Bicki Géza nagybirtokos juhaklába s mire észrevették, tizenegy juhot fojtott meg, aztán a juhászok lármájára ép bőrrel elmenekült.

NAGYVILÁG.

— **A trónörököspár** csütörtökön este 8 órakor a déli vasut futárvonatával Bécsből Abbaziába utazott, hova már meg is érkezett. Rudolf trónörökös ujév előtt vissza is tér Bécsbe, mig Stefánia trónörökösné több hétig marad Abbaziában. János főherczeg, ki naponta többször megfordul Fiuméban is, már hosszabb ideje tartózkodik Abbaziában.

— **Boulanger és a franczia számüzöttek.** Boulanger tábornok egy franczia hirlapiró előtt feltétlen elismerését fejezte ki ama mozgalom fölött, mely Aumale herczeg számüzetésének megszüntetése czéljából megindittatott. „Ez — igy szólt — okos politika és ez az oka annak, hogy a mi kormányunk nagy férfiai nem értik és nem fogadják el. Rólam azt mondják, hogy ha a köztársaság elnöke leszek, első dolgom lesz ezeket meg ezeket számüzni, vagy elfogatni. Mily őrültség! Első teendőm lenne, hogy eltöröljem a számüzetési törvényeket." A dologban az a legérdekesebb, hogy Boulanger, midőn a kormány tagja volt, maga inditványozta és maga hajtotta végre a trónkövetelők kiüzetéséről szóló törvényeket.

— **Bismarck karácsonya.** Friedrichsruhéból irják, hogy Bismarck, mint minden évben, ugy ez idén is egész családja jelenlétében ünnepelte a karácsonyt. Ez idén is ott volt a karácsonyfa körül két fia, Herbert és Vilmos s Bismarckné daczára gyöngélkedő állapotának, maga vásárolta volt Berlinben a karácsonyi ajándékokat. Értékes tény. [illegible]ekokban részesült a szolgaszemélyzet, nagy[illegible] mint az az öt rendőr is, kik állandóan Bismarck személyének őrizetére vannak kirendelve. Maga Bismarck az utóbbi időben gyakran szenvedett neuralgikus fájdalmakban, melyek azonban a mily váratlanul jöttek, oly gyorsan el is multak. Különben teljesen kielégitő a birodalmi kanczellár állapota.

— **Magyar templom Amerikában.** Clevelandban a nemrég épült magyar-tót róm. kath. templomot e hó 2 án vasárnap szentelték fel nagy közönség jelenlétében. A templomnak a Kossuth Lajos betegsegélyző-egylet ajándékozta a harangot. A templom felépitése körül Furdek István magyar kath. pap fáradozott legtöbbet. A felszentelés alkalmával több magyar, tót és cseh egylet volt jelen. A Kossuth-egylet Szilveszter estéjén a templom javára mulatságot rendez.

— **A solingeni pengék.** Londonból irják: Mivel az angol alsóházban már több izben s legutóbb is szó volt arról, hogy a solingeni pengék[illegible] előnyben részesiti, az angol kormány több idevágó iratot s ezek közt a Wilkinson Sword Company levelét is a katonai szállitások igazgatóságához közzéteszi, a mely kimutatja, hogy a kardpengék és a szuronyok kovácsolási mestersége Angliában kiveszett, ugy hogy a Mole és a fenti czég által előállitottakon kivül a többit Solingenből kell megrendelni. Solingenben van jelenleg a kardkészités monopoliuma. Suakimban is nagyban szóba került a kard kérdés, mert az utóbbi ütközetnél a huszarkardok közül több éppen a markolat közelében tört el, mig számos kard elgörbült.

— **Sarah Bernhardt és a török szultán.** Sarah Bernhardt Konstantinápolyban is azon lelkes fogadtatásban részesült, a melyhez már annyira szokva van. A szultán pedig abbeli óhajának adott kifejezést, hogy a kitünő művésznő az ő palotájában játszék — előtte. Sarah Bernhardt erre hajlandó volt és játéka fejében 2.000 török fontot azaz 23 000 frankot kért. A szultan azonban sokalta az összeget és tekintettel a török financziák zilált állapotára, lemondott e drága műélvezetről és igy Sarah Bernhardt elutazott Alexandriába a nélkül, hogy a szegény szultán Sarah megfizethetlen játékában gönyörködhetett volna.

— **Rövid hirek.** Pradot a franczia Schenk Hugót, mint Párisból távirják, pénteken reggel kivégezték; mindvégig nagy elszántságot tanusitott és nem tett vallomást. — Loris-Melikov az egykor nagy szerepet játszott orosz tábornok Nizzában meghalt. — Az Egyesült-Államokban napok óta beszélnek egy merényletről, melyet állitólag Harrison elnök ellen kisérlettek meg; de a család minden felvilágositást megtagad és csak azt mondják biztosan, hogy Harrison sulyos beteg. — Londonban a rejtélyes [illegible]gyilkos pár heti szünet után, mult vasárnap ismét megölt egy nőt az utczán.

Táviratok.

— A skupstina megnyitása. —

Belgrád, decz. 29. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) A skupstinát holnap nem trónbeszéddel, hanem királyi rendelet felolvasásával megnyitják.

— Uj miniszterek. —

Róma, decz. 29. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) Grimaldi eddigi földmivelési miniszter pénzügyminiszterré, Seraszi senator a kincstári ügyek miniszterévé, Miceli képviselő földmivelési miniszterré kineveztettek.

— A gránát-robbanás. —

Róma, decz. 29. (Az „Aradi Közlöny" eredeti távirata.) A Messina melletti erődben történt robbanás alkalmával — ujabb hirek szerint 23 ember vesztette életét, kettő pedig megsebesült.

Szinház.

— deczember 29.

— **„Szép Helena"** került szinre ma este közép számu közönség előtt. Kövessiné játszotta a czimszerepet, s érdeméül kell betudnunk, hogy diszkréczióval öltözött. Csinosan énekelt, s a második felvonás után ki is tapsolták. Kövessi kitünő Chalchas volt, Németh mint Páris szépen énekelte fárasztó szerepét, s Mezei (Menelaus) és Fenyéri (Agamemnon) is „jók" voltak, de általában az előadás egy kissé vontatott volt, s a közönség nem tudott felmelegedni. Egyelőre elég volt Helenából. Kérünk mást, és pedig már valami ujat is.

— **A legközelebbi jutalomjáték** jövő csütörtökön Szentesi Ilonáé, a szintársulat e szép tehetségü és nagy buzgalmu tagjáé lesz, a mire előre is felhivjuk a közönség figyelmét.

— **Szinházi müsor.** Ma vasárnap két előadás lesz, és pedig d. u. 3 és fél órakor „Toloncz" énekes népszinmü 3. felvonásban, este „Parasztkisasszony" Berczik Árpád kitünő népszinmüve Pajor Emivel a czimszerepben. — Hétfőn Szilveszter napján este nem lesz előadás, mert a tapasztalás eddig is azt mutatta, hogy e napon nem lehet közönséget hozni a szinházba. — Kedden 1889. január 1-jén ujév napján két előadás lesz; délután 3 és fél órakor „Brankovics György" Obernyik történelmi drámája, este pedig „Czigánybáró", ez a mindig tele házat hozó operette. — Szerdán január 2-án: „Furcsa háboru" Strauss kedvelt operettje.

CSARNOK.

Teleki Samu gróf Afrikában.

A „Times" decz. 26-iki száma hosszu czikkben és térképpel ismerteti „gróf Teleki afrikai felfedezéseit." „Times" előre bocsájtja, hogy gróf Teleki „a magyar kutató" által tett fölfedezéseket, a gróf saját elbeszélése szerint közli.

A expediczió Zanzibárt 1887. január 23-án hagyta el a „Star" fedélzetén, Seyid bargoszi szultán egyik [illegible]. Pangani felé utazva, mely igen nyomoruságos, de a távolból tekintve, csinosan fekvő hely, majdnem szemben a Rufiyó beömlésével. Az expediczió személyzete [illegible] mintegy 200 emberből állt s a közöttük sok oly tapasztalt egyén, ki megszokták az utazást ismeretlen tájakon, három nappal előbb előre küldetett.

Miután Jumbé Kimenety jól ismert masszai tartománybeli elefántcsont-kereskedő hozzájok csatlakozott s még száz embert felfogadtak, az expediczió február 4-én tovább indult Taveta felé.

Nem birván elszállitani mind a magukkal hozott terhet, annak egy részét Panganiban hagyták, a másik részt elküldték Mombasszába.

Mindenekelőtt meg kellett küzdeni ama sok bajjal, melyet minden expedicziónak a teherhordók szökése okoz. Egy nap az expediczióból 60 ember szökött meg. Uldözésükkel sok időt töltöttek el, de meg kellett tenni, hogy a többiek között a fegyelem fentartassék. Sikerült is 22-t elfogni s midőn ezeket a többiek sulyos lánczra verten megpillantották, elment a kedvük a szökéstől. Ez többé nem is fordult elő, de mégis megtörtént, hogy a legérdekesebb láda, mely az irószereket, természettani s csillagászati eszközöket tartalmazta, elveszett.

A szökevények üldözésével sok idő veszvén el, a Taveta árnyas helyet csak márczius 30-án érték el. Itt találta több angolt: Haway, sir John Willoughby és Hunter urakat, a kik rövid idővel előttük érkeztek meg és vadásztak. A [illegible] jötteket izléses afrikai reggelivel kinálták meg.

Az expediczió itt hosszabb ideig pihent. A vegetáczió tropikusan buja; az ott tartózkodást azonban kellemetlenné tette a folytonos eső, mert épen esős idény volt. Az expediczió személyzetének egy része a bennszülöttek részére való [illegible] darabok előállitásával foglalkozott, a másik rész elküldetett a Panganiban és Mombasszában elhelyezett szállitmányokért. Teleki pedig az angolokkal vadászott és vadászata igen gazdag eredménynyel járt.

Két heti pihenés után kisérlette a Kibo megmászását, de ez nem sikerült.

Panganiból és Mombasszából visszaküldöttek visszatérve, az egész szállitmányt [illegible] egy évi utazásra, ujra rendeztetett és Tavetát julius 15-én [illegible] el. Az ujra szervezkedett karaván 50 szaheliből, 8 szomaliból és 23 [illegible] állott — mindegyik ember jól volt felfegyverezve s mindegyik megterhelve árukkal és eleséggel. A Kilima-Nyaro keleti oldalán utazva, először is a Masszait érték el Kimangelia mellett, a mely igen rokonszenves benyomást tett. Egy hónapig utazván az ő tartományukban, a mely szintoly gazdag vadászterületet, mint [illegible]séget tartalmaz, elérték Ngongo-Bagas [illegible] Kikuyuhatár melletti helyet, hol a karavánok meg szoktak állani élelmiszer vásárlására, a mig tovább mennek oly országba, a hol sok ugyan az elefántcsont, de kevés az élelmiszer.

Kikuyu ugy ismeretes, mint erdőségekkel telt, vad nép által lakott ország.

Azt találták, hogy Kikuyunak épen nem egész területét boritja erdőség, igen sok benne a czukornád, de a lakosság minden pillanatban kész a harczra. A karaván 1—2000 fegyveres ember által kisérve, nehezen folytatta utját a halmos országon át; de az e vidéken való egy hónapi tartózkodás alatt csak háromszor került vérontásra a dolog.

Innen az expediczió a Kenia hegy lábáig haladt elő, a Kilima Njaro testvérhegyéig, a melyet eddig még nem másztak meg. Három hétig, szept. 8-tól okt. 1-ig volt itt az expediczió, de csak gróf Teleki mászhatott fel a Kenia hóboritotta krátereig; az expediczió többi tagját ebben betegség gátolta meg.

Innen az expediczió a Baringo-tó felé indult. Elérte Nyemszt, a hol két részre szakadt. Nyemsz igen kietlen hely, minden élelmi szer nélkül. Az expediczió személyzete elgyöngült, elbetegesedett, el kellett küldeni a hátrahagyott élelmi szerekért s csak 1888. február 10-én indulhattak tovább.

Erős napi menetelések után az expediczió végre márczius 6-án pillantá meg először a tavat, melyet a benszülöttek Basszo naroknak, azaz fekete tónak neveznek. Ők Rudolf tónak nevezték el.

Északi szélét április 7-én érték át. A legközelebbi tó a Basszo na Ebor (fehér tó) volt, melyet Stefánia-tónak neveztek el. Ezen csak esős időben lehet hajózni, máskor nagyon csekély és oly sós, hogy alig iható.

A visszatérés igen nagy bajokkal járt, mert az expediczió kifogyott az élelmiszerekből. Napokon át erdei bogyókból élt. Egyes törzsek csakis dohányért voltak hajlandók élelmiszert adni s ezzel az expediczió már nem birt. Végre kénytelen volt borjukat rabolni, mig nyomoruságuk véget ért. Julius 29-én szerencsésen ismét elérték Nyemszt s a legrövidebb uton, Nai, Vasán, Kikuyun és Ukambanin át mentek Tavetába, 1888. okt. 25-én pedig elérték Mombasszát.

KOZGAZDASAG.

A DOHÁNY-FÉREG.

DOMBEGYHÁZA, decz. 28.

Sokáig tanakodtam, hogy tisztán gyakorlati uton ejtett tapasztalataimat a dohányféreg pusztitásáról és az az elleni védekezésről közöljem e nyilvánosan. Tudvalevőleg a szakemberek és a müveltebb dohánytermelők sokat foglalkoztak már ezzel a kérdéssel, de fájdalom eredménytelenül. Tartottam tehát tőle, hogy mint több más, ugy az én véleményem is figyelmen kivül marad és az eddigiekből következtetve szintén eredménytelen lesz. Ha mindamellett közlöm tehát e téren szerzett tapasztalataimat, illetőleg az ezekből levont véleményemet, azért teszem, mert reménylem, hogy tekintve [illegible] válását, fog akadni valaki még is az érdekeltek közül, aki közleményemet figyelembe véve, az abban foglaltak után próbát fog tenni.

Mindenekelőtt megjegyzem, hogy a dohányféreg „Ordas" pusztitását rosszul fejezzük ki, midőn azt mondjuk, hogy ez a féreg „megette" a dohányt. Ez nem áll, a féreg nem „eszi meg", hanem inkább „megissza" a dohányt — mert e férgek közül többet felbontván azt tapasztaltam, hogy e féreg földdel táplálkozik és csak mint italt veszi magához a dohánynak vagy más gaznak a nedvét. Véleményem szerint tehát ezen a tévedésen fordul meg az egész dolog, illetőleg ezen a tévedésen alapszik eddigi eredménytelensége a féreg pusztitása ellen való védekezéseknek.

Nézzük csak, eddig mit ajánlottak a féreg pusztitása ellen? A korai ültetést és a dohányföldnek — ezt szaklapokban is olvashattuk — csak részben való megkapálását. Vagyis azt, hogy a dohánytőke körül a föld megkapálandó, és a sor közepén a gaz mintegy eledelül a féregnek meghagyandó. A korai ültetést elfogadom és feltétlenül jónak találom, a gaz egy részének meghagyása által azonban a korai ültetés által elért sikert nem hogy nem fokozzuk, hanem inkább gyengitjük. A korai ültetés május első felében történik és igy az első kapálásnak történni kell a hónap második felében — mikortól is a meghagyott gaz megmarad julius első napjáig vagyis a második kapálásig. Ekkor lesz tehát kiirtandó az első kapáláskor meghagyott gaz, miután ezt meghagyni nem lehet, tudva, hogy a gaz még a féregnél is nagyobb ellensége a dohánynak. Mit tapasztalunk ezekből: hogy mig az első kapáláskor meghagyott gazt nem bántjuk, ki nem irtjuk, a féreg sem bántja dohányunkat, amint azonban a gazda a meghagyott gazt második kapáláskor kiirtja — aminek, mint bárki is elismerheti, okvetlen meg kell történni — tapasztalni fogja, hogy a féreg mohón rongálja a dohányt, mely még akkor mindig gyenge.

Keressük csak ennek megfejtése végett, hol tanyázik a féreg a földben keletkezésekor? Két-három ujjnyira a föld alatt, közvetlen a gyomok nedüdusabb gyökerszálainál — [illegible] a gyomokat kiirtván, a férgek nemcsak hogy [illegible] bolygatva, hanem még inkább lesznek ingerelve szomjuk kielégitéséért [illegible] nedvet tartalmazó [illegible] keresni. Miután azonban a gaz [illegible] lett, [illegible] találnak mást, mint a dohány palántát. [illegible] a palántát [illegible] szomjuk [illegible] már nagyobb [illegible] által a föld felületen [illegible] nagyobb melegség folytan — a féreg [illegible] ott, a hol a legtöbb és [illegible] nedvet találja: tehát [illegible] után jól tele [illegible] fogva, a [illegible] palántához közel [illegible] dig egy általa a földben vájt, felül teljesen nyitott, egyenesen lefelé haladó 2—3 ujjnyi mélységü lyukban, hogy a mint szüksége van a nedvre, közel találja magát ahoz.

Hogy a férgeknek, nem annyira tápszerül, mint inkább szomjuk kielégitésére van szükségük a dohány palántára — az is bizonyitja, hogy harmatos éjjeleken, mikor tehát viz rakodik le a levél felületén, nem bántják a dohanyt — ellenben harmatnélküli éjjeleken éppen ugy pusztitanak éjjel, mint nappal. Esős időben szintén nem bántják a dohányt — és még sem pusztulnak, sőt mentől több eső van annál kövérebbek a férgek a mi azután hosszasabb esőzésnél vesztőket okozza, a mennyiben kipukkadnak.

Mindezeket komoly figyelembe véve, még a mult évben arra a meggyőződésre jutottam, hogy a féreg pusztitása ellen legbiztosabb védekezés éppen a teljes kapálás — a minek tehát ugy kell történni, hogy semmi gaz ne maradjon meg és a föld jól fel legyen boritva, — mert éppen ez által esik el az a téves állitás, hogy ezen féreg kapálás után azonnal pusztitja a palántát. Ha a földet nem kapáljuk fel rendesen, a féreg fészke sem lesz felboritva — tehát háboritlanul él tovább, gazt azonban nem találván, mohón megy neki a dohány palántának, — ha ellenben rendes kapálás folytan a féreg fészkéből ki kényszerittetik, biztosan merem mondani, hogy a féreg 4—5 napig alig pusztit, mert meg lévén bolygatva, keresi lakását, tehát barangol, barangolás közben pedig a forró földön elgyengül, a megzavartatás folytán, ideiglenesen elveszti ösztönét a kellő táplálkozás megejtésére. Sok elpusztul éhen szomjan, sokat megölnek a hangyák, még többet az ügyes kapás.

Mondanom sem kell, hogy mentől sürübben történik a bolygatás, annál inkább pusztulnak és azt hiszem, annál jobban erősödik a dohány is, már pedig mentül erősebb a dohány, annál kevésbbé bir vele a féreg.

Próbát tettem és hogy okoskodásom nem egész helytelen, bizonyitja legjobban az eredmény. A idén ugyanis rendkivül sok volt a féreg vidékünkön. En azonban ennek daczára éppen abba a földbe, a hol a legtöbb féreg volt, a frissen trágyázó földet folyton és teljesen kapáltattam és mondhatom, sikerrel. Ugyanakkor, több szomszéd gazdánál, hol a kapálas egyáltalán nem, vagy csak részben eszközöltetett sokkal több kárt tett a féreg. De még nálam is egy táblában, a hol pedig kevesebb volt a féreg, a hol azonban szintén próbakép nem szorgalmaztam ugy a kapálást, sokkal több dohányt vetett ki a féreg.

Még inkább megvédene a féreg pusztitása ellen, ha az állam minden nyolczadik sorban burgonya ültetését engedélyezné. A burgonya ugyanis szerfelett nedvdus voltánál fogva különösen kedvencze ezen féregnek. Nálam, a hol burgonyabokor volt, a féreg a dohányt egyátalán nem bántotta, hanem ilyen burgonyabokor körül letelepedett százszámra a féreg. Ezek nem lévén bolygatva, nem is bántották a dohányt.

Tisztelettel hajlok meg a tudomány előtt, de ez ideig a tudományos kutatás [illegible] tehát az én itt közlött tapasztalataim fonalán gyakorlatilag próbát tenni és — amint meg vagyok győződve — ha az sikeres lesz, akkor tudományos szempontból lehet majd azt indokolni és tökéletesiteni.

WASMER ANTAL br.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Fiume és Triesttel való közvetlen forgalomban uj dijszabások életbeléptetése.** 1889. évi január hó 1-ével következő dijszabások lépnek érvénybe: 1. Dijszabás gyors és teheráruk közvetlen szállitására egyrészről Fiume, másrészről a csáktornya-zágrábi vasut (zagoriai vasut) állomásai között. 2. Dijszabás gyors- és teheráruk közvetlen szállitására egyrészről Trieszt, másrészről a csáktornya-zagrábi vasut (zágoriai vasut) állomásai között. Ezen dijszabások általános és különös határozmányokat, áruczikk dijtételeket, továbbá keményfa, puhafa, faszén és kőanyag küldeményekre kivételes dijszabásokat tartalmaznak. Amennyiben az 1883. deczember hó 24-től [illegible] fiumei[illegible]nyes összeállitásban a csákt[illegible] viszonylatban illetve Csaktornya triest[illegible] olcsóbb dijtételek egyes áruczikkekre [illegible] ugy további intézkedések foglaltatnak [illegible] tételek alkalmazandók. Ezen dijszabások [illegible] a magy. kir. államvasutak dijszabási hivatalában kaphatók. Budapest, 1888. deczember hó 28-án. Az igazgatóság.

— **A „Magyar nyugati vasut"** Székesfehérvár-országhatar (Gyanafalva mellett és győr kiszczelli vonalainak a magy. kir. államvasutak igazgatósága által és országhatár (Fehrig mellett) gráczi d. v. vonalának az osztrák államvasutak cs. kir. vezérigazgatósága által, 1889-ik évi január hó 1-én történő üzembevétel alkalmából köztudomásra hozatik, miszerint a magyar nyugoti vasuton gyors és teheráruk szállitására 1887. évi julius hó 1-től érvényes dijszabás II.ik része a fenntnevezett magyar és osztrák részvonalak egymásközötti forgalmában, mint kötelék-dijszabás további intézkedésig érvényben marad. Budapest és Bécs, 1888. deczember 27. Magyar kir. államvasutak igazgatósága. Osztrák államvasutak cs. kir. vezérigazgatósága.

— **Szesz-üzlet.** —
(December 29.)

(B.) Csendes irányzat mellett a mult héten ezen czikknek az ára és üzletviszonyai nem változtak.

Mai jegyzéseink: [illegible] nagyban 53.—53.50, kicsinyben 54.—, hordó nélkül per 100 liter [illegible] bele értve 35 frt fogyasztási adót.

— **Budapesti gabnatőzsde.** —
(December 29.)

[illegible]ange kinálat, élénk vételkedv mellett [illegible] behozatal teljes napi áron adatott el. [illegible] 16,000 mm. volt. Buza [illegible] 5.09—5.11,

Hivatalos árfolyam

a budapesti áru- és érték tőzsdén
deczember hó 29-én.

Magyar aranyjáradék 4. sz.	[illegible]
magyar papirjáradék 5.	86.[illegible]
magyar vasuti kölcsön	144.[illegible]
magyar keleti vasuti államkötvény 1 kib.	[illegible].75
magyar keleti vasuti államkötvény 2. kib.	—.—
magyar keleti vasuti államkötvény 3. kib.	117.[illegible]
magyar földtehermentési kötvény	104.—
magyar földtehermentesitési kötv. záradék	104.—
Temes-bánáti földtehermentési kötvény	104.—
Temes-bánáti földterhementési kötv. zár.	104.—
Erdélyi földterhementesitési kötvény	104.—
Horvát-szlavon földtehermetési ntesikötv.	—.—
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	[illegible]
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	126.[illegible]
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	123.—
Osztrák járadék papirban	82.[illegible]
Osztrák járadék ezüstben	[illegible]
Osztrák járadék aranyban	[illegible]
1860-iki osztrák államsorsjegy	139.—
Osztrák-magyar bankrészvény	[illegible]
Magyar hitelbankrészvény	[illegible]
Osztrák hitelintézeti részvény	[illegible]
Cs. és ki. arany	5.78
20 frankos arany (Napoleond'or)	9.[illegible]
Német birdalmi márka	59.[illegible]
London	121.10
20 márkásarany	11.[illegible]

KÉT ELŐADÁS.

Aradvárosi szinház.

Folyó szám 92. 4. kisbérlet 9. sz.

Vasárnap, 1888. évi deczember hó 30-án
Délután 3 és fél órakor, fél helyárakkal
adatik:

A TOLONCZ.

Énekes népszinmü 3 felv.

Személyek.

Kontra Fridolin	Mezei.
Kriszta, felesége	Terassovits
Miklós, ennek fia	Egri.
Ábris, mészáros legény	Szendrei.
Rosi } zsidó kisasszonyok	Kertész M.
Hanni }	Vertán Anna.
Fanni }	Kulinyiné.
Lőrincz } zsidó legények	Kövessi.
Farkas }	Szalkai.
Móricz }	Palócsy.
Rigó, városi biró	Győre.
Ördög Sára	Szentesi Ilon.
Angyal Liszka	Medgyasszay
Mravcsak Johan	Kazaliczky
János bácsi	Bács.

KEZDETE 3 és fél ÓRAKOR.

Este 7 órakor adatik:

A PARASZTKISASSZONY.

Énekes népszinmü 3 felv.

SZEMÉLYEK:

Kelemen Tamás	Fenyéri
Matild, neje	Bácsné.
Jolán, leányuk	Pajor Emilia
Rezeda Marczel	Szép Aladár.
Fidibusz Friczi	Szendrey.
Zerge Pista	Rózsa D.
Özv. Gönczöl Jánosné	Szentesi Ilon.
Fátyol Gergely	Egri.

Kezdete 7-kor, vége 10 órakor.

MEGHALTAK ARADON.

(December 22-től december 28-ig.)

Belváros: Klaits János, 65 éves, csizmadiamester, sorvadás. — Kenderesi Erzsi, 11 éves, asztalosmester leánya, vizkór. — Datka Mária, 4 éves, halász leánya, veselob. — Lobeim Károly, 66 éves, napszámos, tüdőlob. — Kálmán Ilona, 1½ éves, napszámos leánya, genyvér. — Jelly Mariska, 3 éves, ügyvédjelölt leánya, torokgyik.

KIS LOTTÓ.

Budapest decz. 29-én:

68. 48. 49. [illegible] 53.

Közlekedés.

A vonat

	ind. Aradról		érk. Aradra	
Csabai vegyesvonat	regg.	6.20	este	7.—
Budapesti személyvonat	d. u.	12.51	regg.	[illegible]
" "	este	9.17	d. u.	4.19
Erdélyi vegyesvonat	d. u.	4.30	d. e.	[illegible]
" vegyesvonat Radna-Lippáig	d. u.	2.17	d. e.	[illegible]
" személyvonat	regg.	6.—	d. e.	11.[illegible]
Temesvári vegyesvonat	regg.	6.05	d. e.	[illegible]
" "	d. u.	[illegible]	este	8.14
Borossebesi vonat	regg.	6.30	regg.	[illegible]
" "	d. u.	[illegible]	este	[illegible]
Szegedi gyorsvonat	regg.	7.—	regg.	[illegible]
" személyvonat	regg.	4.40	este	[illegible]
" "	d. u.	3.17	d. u.	7.54

Felelős szerkesztő:
HINDY ÁRPÁD.

NYILTTÉR.*)

A farsangi idényre bálok, tánczestélyek, hangversenyek, piknikek s egyéb társas összejövetelekre legalkalmasabb

az iparosház díszterme,

melyet a vigadó [illegible] már a mult bál idényben felkarolt.

Az ipartestület elnöksége gondoskodott hogy a terem minden követelményeknek megfeleljen. Diszesen ujra festette, szellőző készülékkel látta el, a folyosókat [illegible]tól [illegible]tesitette. Gondoskodott továbbá hogy az éttermekben Schreiner Antal jónevü volt szegedi vendéglős kitünő konyhát tartson és pontos kiszolgálás által elégitse ki a közönséget.

A terem és mellékhelyiségeinek kibérlése iránt kéretnek a t. rendezőségek az ipartestület titkári hivatalához fordulni.

*) E rovat alatt közlöttekért [illegible]

ERNYEI GYULA ÉS PRINNER V.

ARADON

A „ZÖLD PAPAGÁLYHOZ.“

Raktárunk leendő alapos leltározása, ugyszintén üzletirányunknak lényeges megváltozása, illetőleg ujjászervezése miatt a nagyérdemü közönséget ritka előnyben szándékozunk részesiteni, az üzletünkben **deczember 30-ától január 10-éig** tartandó

RENDKIVÜLI ALKALMI ELADÁS

által, mely idő alatt összes áruczikkeink

MELYEN LESZÁLLITOTT SZABOTT ÁRAK MELLETT

árultatnak:

KAPHATÓK:

Plüsh- és Tapestrie-, nagy Salon- és futószőnyegek. Gyapju-, spárga-, Jute-, nagy ebédlőszőnyegek és olcsó futók.

Cocusfutók és lábtörlők.

Asztal- és ágyteritők, függönyök a legolcsóbbtól a legfinomabbakig.

Ágy- és lópokróczok, uti takarók, nagy téli kendők.

Egyszerü és diszes kávés abroszok és dessertkendők, olcsóbb és finom törülközők, zsebkendők legjobb minőségü vásznak, Chiffonok, divatos női ruhakelmék és hozzávalók, fa,- csont szövet, fém és gyöngyházgombok,

Női ingek, Corsetták és fűző derekak.

Chiffon- és szines férfi és fiu ingek, gallérok, kézelők nyakkendők a legnagyobb divat szerint.

Férfi-, női ée gyermek czipők posztó és bőrből.

Férfi, fiu és gyermek kalapok és télisapkák.

Férfi és női kesztyük.

Női karmantyuk és gallérok

Férfi, női és gyermek eső és napernyők, pamut, vászon, angol Cloth és selyem szövetekből.

Báli és egyéb legyezők, sétapálczák,

Bőr- és viaszkos vásznak, parquet vásznak, fa-, pálczika és vászonredők.

Gummi ágy betétek, gummi csővek.

Crin d'Afrique madraczok és sodrony ágybetétek.

Asztali- és függő-, salon- és ebédlő lámpák.

Vas-, réz, nickel, china ezüst és különböző diszfémgyertyatartók, Girandólok.

Közönséges evőeszközök, fa, csont, fém és szaruba foglalva, fa nickel, és China ezüst czukorszelenczék, eczet és olajtartók, sótartók s egyéb asztali disztárgyak. Nickel és China ezüst thea szamovárok, gyümölcs, befőtt és sütemény tálak.

Uti táskák, bőröndök, uti sapkák gummi köpenyek és egyéb utazási kellékek.

Nyergek, lovagló ostorok és egyéb lovagló eszközök

Vadászfegyverek, táskák, töltények egyéb vadászati szükségletek és revolverek.

Bőr és Plüsch albumok és necessairek a legnagyszerübb választékban.

Pénz-, szivar-, cigaretta- és dohánytárczák.

A legkülönbözőbb diszmütárgyak bronz Cuiverpoli és egyéb diszfémekből fa, üveg, majolika és alabastromból ugymint:

Vázák, korsók, Jardinerek, pálma- és virágtartók, névjegytálczák, iróasztalkészletek, ékszertartók, fényképrámák és állványok, gyufa- és hamutartók, óratartók, dohányzó- és szivarzó-készletek liqueur-garniturák, majolika, bor- és sörgarniturák, catouille-ok, kártyaprések Salon órák s számtalan más kisebb-nagyobb tárgyak.

Többekközt Salon-, thea-, névjegy-, dohányzó-, virág- és sakkozó-asztalok, márvány, majolica, fayance, nickel, pluch és fappal, stb.

Makart csokrok, müvirágok és sirkoszoruk.

Kézi kosarak, munka kosarak és egyéb kosár áruk.

Gyermekkocsik a legegyszerübbtől a legfinomabbig.

Bel- és külföldi Toillette, és illatszerek, szappanok.

Tajtékos és borostyán dohányzó czikkek.

Óralánczok, kézellőgombok, broschok, karpereczek és egyéb bijoteria.

Zseb- konyha- és kerti-kések

Háztartási, szabászati, haj- és körömvágó ollók, fog-, körom-, busz-, haj- és ruhakefék, fésük.

Vas mosdó asztalok, mosdó servizek, feketekávés servizek.

Szobavizkészülékek kávé főző masinák, darálók, mozsarak, vasók háztartási mérlegek.

Fa,ádog és nickel tálczák.

Látszerészi czikkek, szemüvegek, látcsövek hő és légsulymérő, költő órák.

Orsi eszközök.

A legkülönbözőbb gyermek és társasjátékok.

Mindezen felsorolt, s számtalan más czikkeink egyáltalában szolid, jó árukból állanak, melyek fentemlitett okoknál fva **január hó 10-éig**

EREDETI BESZERZÉSI ÁRAINK MELLETT

ÁRUSITTATNAK.

Ezek között azonban számos oly czikkek vannak, melyeket üzletünk ujjászervezése folytán valóban

~~FÉL ÁRON KIÁRUSITUNK.~~

Ezen rendkivül kedvező bevásárlási alkalmat a tisztelt közönség becses figyelmébe ajánlva, vagyunk

mély tisztelettel

ERNEI GYULA és PRINNER V.

Vidéki megbizások csakis utánvét mellett a leggondosabban lelkiismeretesen eszközöltetnek
Vidéki becses vevőinknek azonban ez alkalommal üzletünk személyes látogatását a legmelegeben ajánlhatjuk.

NEUMAN TESTVÉREK

szesz- és sajtolt élesztő-gyár,

SZESZFINOMITÓ és GŐZMALOM

ARADON.

526 1—8

(Alapittatott 1851-ben.)

Tiszteletteljesen jelentjük, miszerint ujonnan berendezett

ÉLESZTŐ SZESZGYÁRUNKAT

e napokban üzembe helyezzük és ujévtől kezdve uj ipartermékeink, ugymint

legfinomabb élesztő szesz

továbbá

legelső minőségü naponta frissen készitett

sajtolt élesztő

aruba fognak bocsáttatni.

Uj vállalatunk müszaki berendezésénél kiváló gondot forditottunk a tökély magaslatánálló technika legkitünőbb és legujabb vivmányainak alkalmazására, mi által ugy kiváló minőségü termékek mint rendkivül méltányos árszabás tekintetében versenyképességünk feltétlenül biztositva van.

Kérjük tehát a nagyérdemü fogyasztó közönséget, miszerint megrendeléseivel megtisztelni sziveskedjék.

Legpontosabb, figyelmes és szolid kiszolgáltatás felől minden tekintetben gondoskodva van.

NEUMAN TESTVÉREK

10843|1888. tikv. sz. 727 1—1

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. tszék mint tkknyvi hatóság közhirré teszi, hogy a m. kir. kostár végrehajtatónak Matyi Juon szabadhelyi lakos végrehajtást szenvedő elleni 90 frt 33 kr. tőkekövetelése és törényes járulékai iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. tszék területén lévő Szabadhely községben fekvő a szabadhelyi 192. sz. tjkvben A. I. 1—5 alatt foglalt 238 összeirási sz. beltelkes ház s külsőmányi földnek végrehajtást szenvedett Matyi Juontól levő 410 frt 50 kr. becsértékü felerészéből, továbbá szabadhelyi 424 sz. tjkvben A+1. alatti 1374 □-öyi szilváskertnek 37 frtra becsült haszonélvezéből álló ingatlanokra összesen az árverést 447 frt 50 kran ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1889. évi január hó 15-ik napján** delelőtt 10 órakor Szabadhely községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 44 frt 75 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t.cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.cz 170. §-a. értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon 1888. évi Szept. hó 14-én.

Az aradi kir. tszék minti tikv. hatóság.

8993|1888. 726 1—1

Árverési hirdetméri kivonat.

Az aradi kir. tszék mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy a Szentmártoni gyámpénztár végrehajtatónak Vild István ugy is, mint kisk. gyámja Vild József és Fakelman Katalin t. és t. gyámja szentmártoni lakosok végrehajtást szenvedők elleni 3[illegible] frt 75 kr. tőkekövetelés és törvényes járulékai iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. tszék területén levő Szentmárton község határában fekvő a szt.-mártoni 41. sz tjkvben A. 1—1. 7. és 8 alatt felvett (4. 75) helyrajzi szám és 168. összeirási szám beltelkes ház (504 505) a. 71. b. és (504 50) a 1656 1995|1656 hr. sz. szánto és legelő főekből álló ingatlanságra az arverést 324 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889 évi januar hó 16. napján d. e. 10 órakor Szt Márton községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-at vagis 32 frt 40 krt, készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi nomber hó 1-én 3333. sz. a. óvadékképes értékpapirok a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.e 170. §. értelmében a bánompénznek a biróságnál eleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervény átszolgáltatni.

Kelt Aradon 1888.vi julius hó 28-án.

Az aradi kir. tszék mint tikv. hatóság.

9795|1888. 734 1—1

Árverés hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy a szt.-Mártoni gyámpénztár végrehajtatónak Mandel Jakab végrehajtást szenvedő elleni 166 frt 9[illegible] kr. tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében az aradi kir. törvényszék területén levő Szt Mártonban fekvő a szt.-mártoni 621. sz. tlekjegyzőkönyvben A. I. 1. alatt felvett 137. összeirási szám beltelkes házból álló ingatlanságra az árverést 40 frban ezennel megállapitot kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1889. évi januar hó 16-ik napján d. e. 10 órakor** Szt. Márton községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárank 10%-at készpénzben vagy az 1881. LX. törvényszék 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 évi november hó 1-én 3333. sz alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiallitott szabályszerü ellsmervényt átszolgáltatni.

Kelt Aradon, 1888. évi augusztus hó 13-án.

Az aradi kir. tszék mint tikvi hatösg.

Nyomatja é[illegible]éle könyvnyomda Aradon.